

Βρυξέλλες, 28.3.2018
SWD(2018) 85 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει το έγγραφο

Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

**σχετικά με την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 924/2009 όσον αφορά ορισμένες
επιβαρύνσεις για τις διασυνοριακές πληρωμές εντός της Ένωσης και τα τέλη
συναλλαγματικών μετατροπών**

{COM(2018) 163 final} - {SWD(2018) 84 final}

Δελτίο συνοπτικής παρουσίασης
Εκτίμηση επιπτώσεων της τροποποίησης του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 924/2009 με στόχο τη μείωση του κόστους των διασυνοριακών συναλλαγών στην Κοινότητα
A. Ανάγκη ανάληψης δράσης
Γιατί; Ποιο είναι το πρόβλημα;
Το υψηλό κόστος των διασυνοριακών πληρωμών (6 % του συνόλου των πληρωμών της ΕΕ) αποτελεί εμπόδιο για την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς. Το πρόβλημα έχει αντιμετωπιστεί επιτυχώς όσον αφορά τις χώρες της ζώνης του ευρώ, όπου διασυνοριακές και εγχώριες συναλλαγές σε ευρώ έχουν το ίδιο κόστος. Αντίθετα, οι διασυνοριακές πληρωμές σε νομίσματα εκτός του ευρώ, ή σε ευρώ από χώρες εκτός ζώνης του ευρώ, υπόκεινται σε υψηλά τέλη με αποτέλεσμα να έχει δημιουργηθεί στην ΕΕ μια κοινότητα χρηστών υπηρεσιών πληρωμών δύο ταχυτήτων: αφενός, της μεγάλης πλειονότητας που απολαμβάνει τα οφέλη του ενιαίου χώρου πληρωμών σε ευρώ και, αφετέρου, μιας μειοψηφίας που ζει σε περιοχές με μικρά σχετικά νομίσματα και με υψηλό κόστος για όλες τις διασυνοριακές συναλλαγές. Αυτό το υψηλό κόστος αντικατοπτρίζει χαμηλό όγκο συναλλαγών και έλλειψη σύγχρονων υποδομών στις περιπτώσεις νομισμάτων εκτός του ευρώ, αλλά και το γεγονός της απουσίας ανταγωνιστικών και ρυθμιστικών πιέσεων επί των παρόχων υπηρεσιών πληρωμών να μεταφέρουν το χαμηλό κόστος των συναλλαγών σε ευρώ στους χρήστες σε χώρες εκτός ζώνης του ευρώ.
Τι αναμένεται να επιτευχθεί με την παρούσα πρωτοβουλία;
Η παρούσα πρωτοβουλία έχει στόχο να μειώσει τα τέλη για τις διασυνοριακές πληρωμές σε ολόκληρη την ΕΕ και με τον τρόπο αυτό να συμβάλλει στην καλύτερη ενσωμάτωση όλων των πολιτών και των επιχειρήσεων της ΕΕ στην οικονομία της ΕΕ. Ο στόχος αυτός θα επιτευχθεί μέσω της ευθυγράμμισης των τελών που χρεώνονται για τις διασυνοριακές συναλλαγές με τα τέλη που ισχύουν για τις εγχώριες συναλλαγές, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι αυτό δεν θα έχει ως αποτέλεσμα την αύξηση των τελών για άλλες υπηρεσίες. Επίσης, οσάκις στο πλαίσιο μιας διασυνοριακής συναλλαγής πραγματοποιείται μετατροπή νομίσματος, θα πρέπει να εξασφαλίζεται για τους χρήστες των υπηρεσιών πληρωμών η διαφάνεια των τελών και, κατά περίπτωση, η συγκρισιμότητα των διαθέσιμων επιλογών.
Ποια είναι η προστιθέμενη αξία της δράσης σε επίπεδο ΕΕ;
Τα κράτη μέλη εκτός της ζώνης του ευρώ θα μπορούσαν να αναλάβουν τα ίδια την απαιτούμενη δράση, κάτι το οποίο προβλέπεται ως επιλογή στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 924/2009. Ωστόσο, μέχρι σήμερα, αυτό το έχει πράξει μόνο ένα κράτος μέλος και δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι το παράδειγμά του θα βρει μιμητές. Την ίδια στιγμή, δεν διαφαίνεται ότι το πρόβλημα μπορεί να επιλυθεί στο ορατό μέλλον με την προσχώρηση στη ζώνη του ευρώ χωρών εκτός ζώνης ευρώ, όπως αναμενόταν όταν, το 2001, θεσπίστηκαν για πρώτη φορά οι αρχές του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 924/2009. Ως εκ τούτου, το σενάριο της άρσης των φραγμών στην ενιαία αγορά που συνδέονται με το κόστος των διασυνοριακών συναλλαγών δεν έχει ευδοθεί. Είναι επομένως αναγκαία η δράση σε επίπεδο ΕΕ.

B. Λύσεις
Ποιες νομοθετικές και μη νομοθετικές επιλογές πολιτικής έχουν εξεταστεί; Υπάρχει προτιμώμενη επιλογή ή όχι; Γιατί;
Καθώς η απουσία ενωσιακής νομοθεσίας δεν έδωσε λύση στο πρόβλημα, εξετάστηκαν τέσσερις εναλλακτικές επιλογές πολιτικής, που όλες επεκτείνουν την αρχή της εξίσωσης του κόστους των εγχώριων συναλλαγών στο εθνικό νόμισμα με το κόστος της διασυνοριακής συναλλαγής:

- 1) στο εθνικό νόμισμα·
- 2) στο εθνικό νόμισμα **και** σε ευρώ·
- 3) **αποκλειστικά** σε ευρώ·
- 4) σε οποιοδήποτε νόμισμα των κρατών μελών της ΕΕ, ανεξαρτήτως πού πραγματοποιούνται οι συναλλαγές.

Η επιλογή 3 είναι αποδοτική δεδομένου ότι όλοι οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών, και σε χώρες εκτός της ζώνης του ευρώ, έχουν στη διάθεσή τους σύγχρονες υποδομές για διασυνοριακές πληρωμές σε ευρώ. Οι περισσότερες διασυνοριακές συναλλαγές σε χώρες εκτός ζώνης του ευρώ πραγματοποιούνται σε ευρώ, οπότε η επιλογή 3 θα κάλυπτε μεγάλο ποσοστό των διασυνοριακών συναλλαγών. Καθώς οι συναλλαγές σε ευρώ είναι φθηνές, θα ήταν χαμηλός ο κίνδυνος να αυξηθούν τα τέλη για τις εγχώριες συναλλαγές προκειμένου να επιχορηγηθούν έμμεσα δαπανηρές διασυνοριακές συναλλαγές σε νομίσματα εκτός ευρώ. Η επιλογή 3 είναι επίσης συνεπής με τον πιο μακροπρόθεσμο στόχο να καταστεί το ευρώ κοινό νόμισμα για όλα τα κράτη μέλη. Η συγκεκριμένη επιλογή θα τύγχανε επίσης μεγαλύτερης αποδοχής από τα ενδιαφερόμενα μέρη σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη επιλογή.

Ποιος υποστηρίζει την κάθε επιλογή;

Οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών θα επιθυμούσαν τη διατήρηση της παρούσας κατάστασης αλλά, εφόσον αναληφθεί νομοθετική πρωτοβουλία, θα θεωρούσαν ως πλέον αποδεκτή την επιλογή 3. Για τους χρήστες υπηρεσιών πληρωμών, οι επιλογές 2 και 4 θα ήταν πιο επωφελείς, με την προϋπόθεση ότι οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών δεν θα αυξήσουν άλλες τιμές (τέλη διαχείρισης λογαριασμών, τέλη μετατροπής νομισμάτων) προκειμένου να επιχορηγηθούν έμμεσα οι δαπανηρές διασυνοριακές συναλλαγές σε νομίσματα εκτός ευρώ. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ενδεχομένως θα προτιμούσε να συμπεριληφθούν περισσότερες συναλλαγές στο πεδίο εφαρμογής, ενώ τα κράτη μέλη μπορεί να αναμένεται ότι θα ταχθούν υπέρ της επιλογής 3, με δεδομένο ότι δεν εφάρμοσαν σε εθελούσια βάση τις επιλογές 1 και 2, όπως προβλέπεται στον ισχύοντα κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 924/2009.

Γ. Επιπτώσεις της προτιμώμενης επιλογής

Ποια είναι τα οφέλη της προτιμώμενης επιλογής (ειδάλλως, των κυριότερων επιλογών);

Οι μέσες τιμές για διασυνοριακές συναλλαγές σε ευρώ σε χώρες εκτός ζώνης του ευρώ εκτιμάται ότι ανέρχονται σήμερα σε 8 EUR για μεταφορά πίστωσης, 0,40 EUR για πληρωμή με κάρτα και 2,30 EUR για ανάληψη μετρητών. Η προτιμώμενη επιλογή αναμένεται να μειώσει τις τιμές αυτές στο επίπεδο των τιμών των εγχώριων συναλλαγών σε τοπικό νόμισμα, οι οποίες ανέρχονται κατά μέσο όρο σε 1 EUR, 0 EUR και 0,63 EUR αντίστοιχα. Εφόσον δεν μειωθεί το ποσοστό των συναλλαγών σε ευρώ επί των συνολικών διασυνοριακών συναλλαγών, οι χρήστες υπηρεσιών πληρωμών αναμένεται ότι θα εξοικονομούν 900 εκατομμύρια ευρώ ανά έτος. Επίσης αναμένεται να ωφεληθούν από τη αύξηση της διαφάνειας και τον περιορισμό της πολυπλοκότητας της διάρθρωσης των τελών, που μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση του ανταγωνισμού. Η μείωση του κόστους των διασυνοριακών συναλλαγών θα προωθήσει την εμβάθυνση της οικονομικής ενοποίησης της ΕΕ και, κατ' επέκταση, την αύξηση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας. Μπορεί επίσης να υπάρξουν και πολιτικά οφέλη, δεδομένου ότι η παρούσα πρωτοβουλία θα είναι εξίσου φιλική προς τον πολίτη με τον κανονισμό για την περιαγωγή στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, αν και με μικρότερο αντίκτυπο στη ζωή των πολιτών.

Ποιο είναι το κόστος της προτιμώμενης επιλογής (ειδάλλως, των κυριότερων επιλογών);

Οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών αναμένεται να υποστούν απώλεια εσόδων ανάλογη της εξοικονόμησης που θα εξασφαλίσουν οι χρήστες, απώλεια ωστόσο που αναμένεται να μετριαστεί σε μακροπρόθεσμο επίπεδο από την αύξηση του όγκου συναλλαγών. Το επιπλέον κόστος για τις δημόσιες αρχές (εποπτικοί φορείς) που συνδέεται με την επιβολή του κανονισμού αναμένεται να είναι οριακό.

Πώς θα επηρεαστούν οι μεγάλες, οι μικρομεσαίες και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις;

Οι ΜΜΕ στη ζώνη του ευρώ μπορούν να αναμένουν αύξηση της ζήτησης από κράτη μέλη εκτός της

ζώνης του ευρώ όπου τα υψηλά τέλη για τις διασυνοριακές πληρωμές αποτελούν σημαντικό φραγμό. Οι ΜΜΕ σε κράτη μέλη εκτός της ζώνης του ευρώ θα μπορούν, λόγω του χαμηλού κόστους των πληρωμών, να έχουν πρόσβαση σε όλους τους κατοίκους και τις επιχειρήσεις της ΕΕ και όχι μόνο στον πληθυσμό της χώρας τους. Έτσι θα βελτιωθεί η ανταγωνιστική θέση τους στην ενιαία αγορά. Το όφελος θα είναι μεγαλύτερο για τις μικρότερες ΜΜΕ, οι οποίες δεν είναι σε θέση να διαπραγματευτούν τα τέλη που καταβάλλουν για διασυνοριακές πληρωμές.
Θα υπάρξουν σημαντικές επιπτώσεις στους εθνικούς προϋπολογισμούς και στις εθνικές διοικητικές αρχές;
Δεν προβλέπονται σημαντικές επιπτώσεις στους εθνικούς προϋπολογισμούς και στις εθνικές διοικητικές αρχές.
Θα υπάρξουν άλλες σημαντικές επιπτώσεις;
Οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών θα δουν τα έσοδά τους να μειώνονται με την έναρξη της εφαρμογής και, ως αντίμετρο, ενδέχεται να χρησιμοποιήσουν το κόστος της μετατροπής νομισμάτων για να αντισταθμίσουν την απώλεια εσόδων, δεδομένου ότι το κόστος αυτό είναι λιγότερο γνωστό στους χρήστες υπηρεσιών πληρωμών και όχι επαρκώς διαφανές ώστε οι χρήστες υπηρεσιών πληρωμών να είναι σε θέση να το μετρήσουν. Με την οδηγία για τις υπηρεσίες πληρωμών έχουν επιβληθεί ήδη απαιτήσεις διαφάνειας, οι οποίες θα πρέπει να εξειδικευτούν περαιτέρω προκειμένου να καταστούν πιο αποτελεσματικές. Λαμβανομένης υπόψη της ιδιαίτερα τεχνικής διάστασης της μετατροπής νομισμάτων εν μέσω ενός ταχύτατα εξελισσόμενου περιβάλλοντος, η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών θα επιφορτιστεί με τον καθορισμό ρυθμιστικών τεχνικών προτύπων για τη δημιουργία ενός καλύτερου πλαισίου για τις πρακτικές μετατροπής νομισμάτων.
Δ. Παρακολούθηση
Πότε θα επανεξεταστεί η πολιτική;
Η πολιτική θα πρέπει να επανεξεταστεί μετά από τρία έτη προκειμένου να ελεγχθεί αν οι πάροχοι υπηρεσιών πληρωμών έχουν επιχειρήσει να αντισταθμίσουν την απώλεια εσόδων αυξάνοντας άλλες τιμές, και αν θα πρέπει να υπαχθούν περισσότερες συναλλαγές στο πεδίο εφαρμογής του κανονισμού.